

Vpl. Pyhäjärvi

Torstai 19. huhtikuuta 2018

Pyhäjärveläisyyden vaali - Karjalan puolustaja

N:o 4 63. vuosikerta

Kukkilinnun käspaikat kertovat karjalaisista kädentaidoista

Harjavallan Pyhäjärvi-juhlien yhteydessä kannattaa vierailla myös Kukkilintu-museossa.

SIVU 3

Konsta Felin pyhäjärveläistyi

Konsta Felin, Korven Konsta, oli yksi Pyhäjärvelle muuttaneista, joille Karjalasta tuli rakas kotiseutu.

SIVUT 8-9

Nuori Pekko Rajala on jo näytellyt rankkoja rooleja

Yksi Pekko Rajalan rooleista oli valkoinen sotilas, joka tässä turkiskauluksisessa manttelissaan väijymässä Tammerkosken rannalla Tampereen Teatteriin hyökkäämistä suunnitellen. Kuva: Tampereen Teatteri.

SIVU 6

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön 70-VUOTISJUHLAKONSERTTI

Sunnuntaina 22.4.2018 klo 15 Sastamalassa, Tyrvään kirkossa

Konsertissa laulavat:

Anssi Hirvonen ja Petri Kiiski, säestys Anna-Mari Yrjänä

Yhteislaulua, kahvitarjoilu kirkossa

Kolehti säätiön hengelliseen työhön

Lämpimästi tervetuloa!

Seuraavat Vpl.

Pyhäjärvi-
juhlat

vietetään

Harjavallassa

sunnuntaina

15.7.2018

Kukkilintu Harjavallassa vaalii karjalaisia muistoja ja evakkoesineitä

Aivan Harjavallan keskustan liepeiltä, reilun kilometrin päästä ensi kesän Pyhäjärvi-juhlien vietto-paikasta, löytyy ainutlaatuinen pala karjalaista historiaa. **Marja Siuran** perustama ja omistama kotimuseo Kukkilintu on toiminut entisessä pankkirakennuksessa jo miltei parikymmentä vuotta.

Kukkilinnun kokoelma – huonekalut, astiat, valokuvat ja monet muut – huokuu tarinoita, jotka ovat kulkeneet omistajansa suvussa soihtuna eteenpäin: aivan kuten esineetkin.

– Meidän suvussa ei ole ikinä heitetty mitään pois. Kaikki on säästetty.

Ollila-Nordlingin suvun aarteet ovat tavanneet siirtyä naiselta naiselle. Marja Siurasta tuli suvun vanhin 44-vuotiaana, ja silloin esineistö periytyi hänelle. Marja piti tavaroista huolta, ja vei niitä välillä näytille erilaisiin tilaisuuksiin. Kokoelma tuntui aina herättävän kiinnostusta – lopulta yksi asia johti toiseen, ja vuonna 1999 Marja avasi kokoelmalle oman museon.

Tavarat vuokratuissa junavaunussa sukulaisille

Läheltä piti, ettei koko suvun maallinen perintö olisi jäänyt sodan jalkoihin. Sen pelastuminen on tarina hyvistä ennakkointikyvyistä.

Siuran isoisoisä, käksalmelainen raatimies **Walfred Ollila** (s. 1866) aavisti marraskuussa 1939 evakon olevan edessä. Niinpä mies vuokrasi junavaunun ja lähetti ko-mean kotinsa irtaimiston sukulaisille, kauemmas talvisodan jaloista. Evakkokäskey tuli muutamassa päivässä – sinä vaiheessa mukaan sai lähteä vain se, mikä kainaloon mahtui.

Walfred Ollilan ripeydellään pelastama irtaimisto muodostaa valtaosan Kukkilinnun sisälöstä. Tämän lisäksi Kukkilinnusta löytyy omat osastonsa myös Marja Siuran isätädin **Aino Ollilan** (s. 1900) mittavalle

käsityöhistorialle, **Helka-äidin** maalaamille astioille, sekä **Kalervo-isän** sotamuistoille. **Kalervo Mus-tonen** (s. 1918) palveli sota-aikaan ilmavoimissa, jäi armeijan leipiin, ja eläköityi everstinä ja Satakunnan lennoston komentajana.

– Äidin astiat eivät niinkään kuulu Karjala-perintöön, mutta ovat täällä, koska ovat kuitenkin suvun perintöä. Isän sotaosasto on pieni, mutta varsinkin täällä vierailleet veteraanit ovat olleet siitä aivan haltioissaan. He tutkivat vanhoja karttoja ja näyttivät, että tuolla sitä oltiin poteroissa.

Käsityöt kunniassaan

Isotätinsä töistä Marja puhuu mielellään. Lehtori Aino Ollila oli opettajainkoulutaja Helsingissä, ja kirjoitti myös monia alan opaskirjoja, joissa opetetaan muun muassa karjalankirjontaa ja etupistokirjontaa. Ne ovat kaikki tallessa Kukkilinnussa, samoin kuin ”jokainen neula, langanpää ja pisto, jonka Aino teki”, Marja kertoo.

Kuten Walfred, myös Aino onnistui pelastamaan omaisuuttaan vuoden 1939 Käkisalimesta, tosin vasta evakkokäskyn kajahtettua.

– Aino keräili käsipaikkoja, ja kun tuli lähtö ja sen kahden tunnin aikana sai kerätä mukaan mitä kainaloon mahtui, niin hän otti kaikki nämä kymmenkunta käsipaikkaa. Kaikki ne pitkät liinat eivät mahtuneet kainaloon, joten osan Aino leikkasi kahtia ja otti vain koristepäät.

Ei liene yllätys, mistä kyseiset käsipaikat tänä päivänä löytyvät.

Kukkilintu on karjalainen onnen symboli. Onnelliselta vaikuttaa Marja Siurakin kertoessaan museonsa esineistä. Kaikella on tarinansa ja tarkoituksensa.

– Tämä kokoelma merkitsee minulle ihan kaikkea. Toivottavasti nämä esineet pysyvät aina yhdessä eivätkä leviä sinne tänne. Ne kertovat niin paljon Karjalasta ja minun sukuni tarinasta.

ILARI LEPPÄNIEMI

Kukkilinnun kotimuseo on oiva esimerkki siitä, miten sukunsa perintöä voi vaalia erilaisten esineiden ja muiden dokumenttien voimalla.

PYHÄJÄRVI-SÄÄTIÖN KOTISIVUT

löytyvät osoitteesta:

www.karjalanliitto.fi/vplpyhajarvisaatio

OSALLISTU MYÖS YHTEISEN PITÄJÄLEHTEMME TEKOON!

Laita tarjolle kuvia ja kirjoituksia.

Toimituksella on oikeus muokata aineistoa.

Kukkilintu museo sijaitsee Harjavallassa osoitteessa Satakunnantie 97.

Museo on auki sopimuksen mukaan.

Tiedustelut Marja Siura, puh. 0503485988

Merkkipäiviä

Ilta Ihalainen täytti sata vuotta

Ilta Maria Ihalainen syntyi 29.3.1918 Pyhäjärven Konnitsan kylässä **Juho** ja **Anna Ihalaisen** viisilapsiseen maanviljelijä perheeseen. Puolisoksi löytyi myös pyhäjärveläinen **Tauno Sunikka**, ja lapsia perheeseen syntyi kolme.

Kaksi evakkomatkaa ja monta mutkaa myöhemmin Ilta Maria päätyi yrittäjäksi Viitasaarelle, jossa hän asui 50 vuotta. Toimeliaana ihmisenä hän ehti olla mukana mm. Viitasaaren Yrittäjänaisten ja Marttojen puheenjohtajana monta vuotta. Seurakunnan laulukuoressa hän oli mukana myös useita vuosia.

Vuonna 2010 hän muutti Viitasaarelta Laukaaseen lähemmäksi kahta tyttärtään **Mariaa** ja **Mailisia**. Viimeiset pari vuotta Ilta Maria on asunut Laukaan Sarahovin palvelukodissa. Ilta on hyvin pirteä ja aikaansa seuraava 100-vuotias. Keskisuomalainen ja Pyhäjärvi-lehti tulee luettua kannesta kanteen ja urheilukilpailut formuloista talvi- ja yleisurheiluun ovat hänen lempiohjelmiaan televisiosta. Piirakoiden tekoon hän osallistuu edelleen palvelukodissa ja ässät pyöräytetään ”tyttöjen” luona.

100-vuotisjuhlia vietettiin kahteen otteeseen, joista ensimmäiset järjesti Sarahovi ja toiset pari päivää myöhemmin pidettiin suvulle, johon juhlaan osallistui 30 henkeä.

Valokuva on otettu syntymäpäivänä Palvelukoti Sarahovissa.

MARIA SUNIKKA

Mummolleni

Miksi mummossa kaikki niin kaunista on, varsi kumara, rypyt kasvoissa, hapsot harmenneet, kädet suonikkaat. Nuo kaikki vain mummoa kaunistaa. Silmissä rakkaus heijastaa kuin katsoisi parempaa maailmaa. Suu hymyää, poski ryppyinen värähtää, mummo nuoruusmuistoissa viivähtää.

Polvellaan tuodittaa lapsensa lasta. Oi kuinka elo on onnekasta. Lapsi pienen kätensä ojentaa kohti mummon ryppyistä poskea. Hän tahtois varmaan sanoa: kaikki mummossa on niin kaunista: rypyt kasvoissa, kädet suonikkaat ja silmät nuo ihmeen kirkkahat.

Ohessa tätini **Hilma Pekkasen** kirjoittama runo, näin äitienpäivän alla luettavaksi. Hilma oli omaa sukua **Äijö**, Pyhäjärven Vernitsan kylältä (s. 11.4.1919, k. 13.8.2012). Kirjoitettu 21.9.1983. Terveisin **Anja Kuukkula**, isä **Heikki Äijö** Pyhäjärven Vernitsalta.

Kirkonsanoma

Hyvä Paimen ravitsee arjessa ja pyhässä

Jeesuksen Kristuksen omia johtaa ja hoitaa Hyvä Paimen. Rakkaudella hän pitää huolta heidän tarpeistaan. Hän lahjoittaa jokapäiväisen leivän. Koska ihminen ei elä ainoastaan leivästä, hän ruokkii meitä myös sielua ravitsevalla Jumalan sanalla. Pyhä Henki kirkastaa hyvää sanomaa eri tavoin. Menneenä pitkäperjantaina Hän kirjaimellisesti kosketi minua. Kerron siitä.

Sastamalan seurakunnassa on hiljaisella viikolla mahdollisuus osallistua pääsiäisvaellukseen, Via Dolorosaan. Eräässä huoneessa opas laskee jokaisen osallistujan käteen läpimitaltaan noin kolmesenttisen metallilantin. Lyhyesti hän ker-

too sen kuvaavan meidän lankeemustamme. Huoneesta poistuessaan jokainen saa heittää lanttinsa syvään vesiastiaan hyvän sanoman saattamana: ”Kaikki teidän syntinne minä heitän meren syvyyteen.”

Via Dolorosa -vaellukselta menimme Keikyän kirkkoon iltamessuun. Sieläkin meidän käteemme laskettiin ”lanti”, ehtoollisleipä, Kristuksen pyhä ruumis. Sykähdyttävä kokemus. Ensin synnin kuorma, sitten sovituksen leipä – samaan kämmeneen laskeutuina. Iho muistaa kosketuksen. Sovituksen sana koskee juuri minua. Minun puolestani on tehty sellaista, joka ei olisi tullut mieleenikään.

Jeesus antoi henkensä minun syntieni sovitusuhriksi. Tapahtui onnellinen vaihtokauppa: ”Kristukseen, joka oli puhdas synnistä, Jumala siirsi kaikki meidän syntimme, jotta me hänessä saisimme Jumalan vanhurskauden.” Messun saarnaajan suulla meitä vielä kehoitettiin: ”Suostukaa sovintoon Jumalan kanssa.” Suostukaa. Älkää yrittäkö itse.

Hyvä Paimen uskoi ylösnousemuksensa jälkeen Pietarille kaitsijan tehtävän, ruokkia ja kaita hänen lampaitaan. Näin Pietari rohkaisee Kristukseen uskovia armon sanomalla: ”Itse, omassa ruumiissaan, hän kantoi meidän syntimme ristinpuulle, jotta me kuoli-

simme pois synneistä ja eläisimme vanhurskaudelle. Hänen haavansa ovat teidät parantaneet. Te olitte eksyksissä niin kuin lammaat, mutta nyt te olette palanneet sielujenne paimenen ja kaitsijan luo... Häneltä me saamme perinnön, joka ei turmellu, ei tahraannu eikä kuihdu. Se on varattuna teille taivaissa, ja voimallaan Jumala varjelee teidät uskossa, niin että saavutatte pelastuksen.”

Näitten lupausten varassa on turvallista jatkaa matkaa taivaskotia kohti. Kiitos Jumalalle hänen sanomattomasta armostaan!

MIRJA ALAROTU

Vpl. Pyhäjärvi pitäjäesittelyssä Karjalatalolla; yleisöä oli runsaasti

Pirjo Kiiala esitteli Pyhäjärven puvun, jonka on itse valmistanut.

Yleisökuva kertoo, että väkeä oli kuulolla mukava määrä, yli sata henkeä. Kuvat: **Kirsti Naskali** ja **Pertti Hakanen**.

Karjalan Liitto, Karjalaisen Pitäjäyhdistysten liitto ja opintokeskus Sivis järjestävät kerran kuukaudessa Karjalatalolla pitäjäesittelytilaisuuden, jossa esitellään illan aikana kaksi luovutetun Karjalan pitäjää. Maaliskuun tilaisuudessa 14.3. olivat vuorossa Uusi-kirkko ja Vpl. Pyhäjärvi.

Tilaisuudet ovat suosittuja, ja maaliskuussakin Karjalatalon isossa salissa oli reilusti yli sata kuulijaa. Ilkokeskme yleisön joukossa näkyi kuulijoita muualtakin kuin Helsingin seudulta.

Aluksi Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön asiamies **Kirsti Naskali** kertoi yleistietoja Pyhäjärvestä. Sitten kerrottiin kahdesta merkittävästä kohteesta pitäjässä, nimittäin Konevitsan saaresta ja luostarista sekä Taubilan kartanosta, josta kertoi **Kauko Hinkkanen**.

Säätiön hallituksen puheenjohtaja **Pertti Hakanen** kertoi Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön toiminnasta, nyky-Plodovojesta ja yhteydenpidosta sinne. Lopuksi **Pirjo Kiiala** esitteli yleisölle Pyhäjärven kansallispuvun.

Mauri Hauhia oli koonnut kuvasarjan, joka tuki esitysten tekstikerrontaa. Vpl. Pyhäjärvi-Seuran aktiivit hoitivat tuotemyyntiä kahvitauon aikana.

Esittelyn jälkeen yleisöllä oli mahdollisuus esittää kysymyksiä. Pyhäjärvellä nuorena poikana sota-aikana väestönsuojelutehtävissä ollut **Otto Wahlgren** kertoi muistoja liittyen Taubilan-kartanoon, ja antoi säätiölle kopion palvelukseenastumismääräyksestään, joka oli lokakuulta 1941.

Kevään viimeisessä esit-

telytilaisuudessa 18. päivä huhtikuuta klo 18 – 20 olivat vuorossa Kurkijoki ja Rautu.

KIRSTI NASKALI

Tampereen kerholla vieraita Pyhäjärvi-seurasta Tietokilpailu ja muuta mukavaa yhdessäoloa

Tampereen Seudun Vpl. Pyhäjärvikerho kokoontui 9. huhtikuuta kevään viimeiseen tarinatuokioon. Kuvassa nykyinen puheenjohtaja **Aila Kuhlman** kiittää kuluneista vuosista paikkakunnalta pois muuttavaa, pitkäaikaista puheenjohtajaa, **Laila Innasta**.

Toisessa kuvassa kerhossa vierailleen Vpl. Pyhäjärvi-seuran jäsenten puolesta puheenvuoron käyttänyt puheenjohtaja **Riitta Hirvonen**.

Lisäksi vieraat olivat laatineet karjalaisaiheisen tietokilpailun, jossa kuhunkin kysymykseen oli kolme vaihtoehtoa vastausta. Parhaaksi tietäjäksi osoittautui **Aune Kari** (kuvassa toinen vasemmalta).

PIRJO KIIALA

Karjalaiset kesäjuhlat vietetään Kouvolassa 15.-17. kesäkuuta

Valtakunnalliset Karjalaiset kesäjuhlat 2018 vietetään Kouvolassa viikkoa ennen juhannusta. Luvassa on kokonainen viikonloppu karjalaista laulua, haastelua ja mukavaa ohjelmaa. Karjalaisuus näyttäytyy kaupungilla eri tapahtumissa, joista näytävien on suuri juhlakulkue halki kaupungin keskustan.

Karjalaisia kesäjuhlia vietetään nyt 70. kerran. Juhlapaikkakunnaksi valittu Kouvola toivottaa karjalaisen heimon ystävineen ja kaikki alueen asukkaat tervetulleiksi paitsi Kouvolaan myös vanhaan Viipuriin läänin.

Tervetuloa 70. Karjalaisille kesäjuhlille!

Lisätietoa Karjalan Liiton nettisivujen kautta.

Oikaisu juttuun ja täydennys säätien hallintoneuvoston jäsenten luetteloon

Vpl. Pyhäjärvi-lehden maaliskuun numerossa kerroin hallintoneuvoston kokouksesta. Juttuun oli jäänyt valitettavasti puutteelliset tiedot säätien hallintoneuvoston jäsenistä. Pahoitteluni asiasta.

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallintoneuvostoon kuuluu 12 jäsentä ja lisäksi on valittuna 6 varajäsentä. Tässä täydelliset nimiluettelot:

Hallintoneuvoston jäseniä ovat: **Esko Pulakka** (puheenjohtaja), **Tuomo Hinkkanen** (varapuheenjohtaja), **Teuvo Henttonen**, **Riitta Hirvonen**, **Yrjö A. Inkinen**, **Lea Jokinen**, **Antti Kaikkonen**, **Jari Kukko**, **Merja Luukkanen**, **Kalle Pakarinen**, **Jukka Pehkonen** ja **Martti Pärssinen**.

Hallintoneuvoston varajäseniä ovat: **Satu Holma**, **Veijo Hynninen**, **Silvo Kaasalainen**, **Kaisa-Liisa Korhonen**, **Jorma Pakarinen** ja **Mika Puranen**.

KIRSTI NASKALI

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö ilmoittaa haettavaksi vuoden 2018 apurahat

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö ilmoittaa haettavaksi säätiön yhteydessä olevista rahastoista vuonna 2018 jaettavat apurahat.

Apuraha voidaan myöntää opiskelijalle, jonka sukujuuret ovat Vpl. Pyhäjärvellä isän tai äidin puolelta. Hakemuksessa on mainittava esivanhemman tiedot (esim. nimi, syntymäaika, asuin-alue tai talo).

Apurahaa ei myönnetä peruskoululaisille, lukio-oppilaille tai apurahan aiemmin saaneille.

Lisätietoja antaa Juhani Forsberg, puh. 050 5112 899.

Hakemuslomake on tulostettavissa säätiön kotisivuilta kohdasta apurahat (vanha.karjalanliitto.fi/karjalan_liitto/jasenyhdistyssivut/vpl._pyhajarvi-saatio/apurahat).

Lomakkeen kaikki kohdat tulee täyttää. Lomakkeelle ei tarvitse yksilöidä, mistä rahastosta apurahaa haetaan.

Allekirjoitettu hakemuslomake liitteineen tulee lähettää **30.4.2018 mennessä osoitteella:**

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallitus
c/o Juhani Forsberg
Ryytimaantie 19 A 8, 00320 HELSINKI

Kilpailukutsu Vpl. Pyhäjärven voimistelu- ja urheiluseura ”Kaiun” muistoviestiin 2018

Aika ja paikka: Sunnuntai 15.7.2018 klo 11.30-13.30, Honkalan urheilukenttä Yhdyskatu 5, 29200 Harjavalta.

Joukkueet, matka ja osuudet: Joukkueessa voi olla 3-5 osanottajaa. Rajoituksia iän tai sukupuolen suhteen ei ole. Viestin kokonaismatka on 1000 metriä ja vaihtopaikat ovat 200 m:n välein. Osuudet 200-600 m (joukkue päättää itse). Joukkueen kokoonpano, juoksujärjestys ja osuuspituudet annetaan ilmoittautumisen yhteydessä.

Ilmoittautuminen ja osallistumismaksu: Kirjallisesti ma 2.7.2018 mennessä mieluiten, yrjokaasalainen45(at)gmail.com tai Yrjö S.

Kaasalainen, Kallenkatu 10, 29200 Harjavalta, (viimeinen postileima 2.7.2018). Tiedustelut +358400626770

Osallistumismaksu on 25e/joukkue ja se maksetaan ilmoittautumisen yhteydessä Harjavallan Karjalaseura ry:n tilille FI 1450370520100328 ja viitteen vaihtoehtoksi merkitään: Kaiun muistoviesti 2018.

Lehden laskutuksessa virheitä

Vpl. Pyhäjärvi-lehden tilauslaskut lähetettiin maaliskuussa. Valitettavasti osa tilaustietoihin tehdyistä muutoksista oli jäänyt päivittymättä laskutustietoihin. Niinpä laskuissa saattoi olla vanhoja osoitietoja, jotka tilauksensa lopettaneet saivat edelleen laskun, kun taas jotkut uudet tilaajat eivät vielä saaneet laskua. Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö ja Vpl. Pyhäjärvi-lehti pahoittelevat asiaa ja sen aiheuttamaa ylimääräistä vaivaa ja mielipahaa.

Selvittelemme asiaa laskutusta hoitavan tilitoimiston kanssa.

Pyhäjärveläisjuurinen nuorukainen näytteli avustajana ”1918 Teatteri taistelussa” -esitys menestyi Tampereen Teatterissa

Ryske ja ryminä, soitto ja laulu tulvahtaa vastaan, kun Keskustorin iltapäivätohinasta avaa oven, muutaman näyttelijähahmon ulkoa sisään saattamanaan, taiteen temppeeliin, Tampereen Teatteriin (TT).

Kun Hämeenkatu ja Tammerkosken silta on raitiotieremontin vuoksi autoliikenteeltä suljettu, on liikehdintä Keskustorilla likipitien yhtä verkkaista kuin Vesilahden kirkolla. On pääsiäisen jälkeinen torstai ja alkamassa runsaasti myönteistä huomiota keränneen näytelmän ”1918 Teatteri taistelussa” esitys.

Se edustaa uudenlaista, osallistavaa eli ”immersiivistä” teatteri-ilmaisu. Niinpä katsoja temmataan mukaan tapahtumien virtaan remakan soiton, laulun ja tanssien kera heti ulko-ovelta, ennen naulakolle pääsyä – mikä oli aika sävähdyttävä kokemus! Osa katsojista haetaan, ”kun tarvitaan lisää väkeä kaartilaisiin”, näyttelijöiden mukaan tapahtumiin, jotka etenevät kiihkeällä rytmillä paitsi näyttämöllä, myös kierrellen teatterirakennuksen sokkeloissa. Sieltä tapahtumat välitettiin valkokankaalle katsomoon nähtäväksi. Väliajallakin ja esityksen päätyttyä tapahtumat jatkuvat vauhdikkaina koko ajan portaikoissa, kahviloissa, naulakolla.

1918 Teatteri taistelussa -esitys on Tampereen Teatterin taiteellisen henkilökunnan panos keskeisesti juuri Tampereella sisällissodan hektisimpinä viikkoina koettuihin tapahtumiin ja ihmiskohtaloihin.

Esitys toteutettiin päivälleen ajankohtana, jolloin Tampereella 100 vuotta sitten taisteltiin. Esityksen ehti nähdä ja kokea tuona 22. tammi-kuuta-10. huhtikuuta 2018 välisenä aikana, lähes aina loppuunmyytynä, 18 esityskerralla kaikkiaan noin 8000 katsojaa.

Sattuman johdatuksena törmäsin vaatenaulakolla pyhäjärveläisjuuriseen vanhaan ystävääni, forssalaiseen **Viljo Paajaan**. Ja katsomossa huomamme istuvamme Viljon ja hänen tyttärensä **Mervi Mäki-Tulokkaan** kanssa lähekkäin, peräkkäisillä riveillä. Voitiin jutella tauoilla.

Pekko Rajala Urjalasta ja hänen isoisänsä Viljo Paajanen Forssasta tutkiskelivat näytöksen jälkeen, millaisia lavastuksia teatterin portaikoissa ja käytävillä oli taistelujen jäljiltä. Kuva: Mervi Mäki-Tulokas.

Teatteriharrastusta jo neljännessä polvessa Viljo Paajanen kertoo tulensa pitkältä ajalta ammattiteatteriin katsomaan, miten sitä pelataan. Erityisen syykin teatterikäyntiin löytyy. Hänen **Mirva**-tyttärensä poika **Pekko Rajala**, 17 v, esiintyy näytelmässä niin puna- kuin valko-kaartilaisena sekä mustan matruusin rooleissa.

Näyttelemineen on Paajanen suvussa geeneissä. Lokakuussa 18 vuotta täyttävän Rajalan Pekon isoisästä Viljosta, s. 1939, on lehdestämme julkaistu jut-

tua, kun hän yhdessä mm. **Juvosen Osmon** kanssa on osallistunut Espanjan Fuengirolassa suomalaisyhteisön näytelmäesityksiin. Viljo on näytellyt viime vuosina myös kesäisin toimivassa Kyläseuran teatterissa Jokioissa.

– Jo isäni **Jalmari Paajanen**, k.1975, aloitti ennen sotia Vpl. Pyhäjärvellä 1920-30 -luvulla Ylläppään nuorisoseuran talolla harrastajanäyttelijänä. Ja evakkoajan jälkeen asuessaan Korsossa Jalmari näytteli eläkeläisyhdistyksen porukoissa Korson vanhalla

Työväentalolla. He erikoistuivat lyhyisiin sketseihin, jotka olivat menestys.

Ilmaisutaidon erityislukiota Tampereen yhteiskoulussa (TYK) käyvä, ensi vuoden keväällä ylioppilaaksi kirjoittava Pekko Rajala on jo pitkään harrastanut näyttelemistä. Ensin alaluokilta lähtien koulun näytelmissä ja vakavammin otettava harrastus näyttelijänä alkoi, kun hän 14-vuotiaana pestautui kotipitäjäänsä Urjalan kesäteatteriin.

Haastavaa, raastavaa, rankkaa

– Vuonna 2015 näyttelin Urjalan kesäteatterissa ”Tuulensuussa kesällä 1794” -näytelmässä talollisen poika Lauria. Ja seuraavaksi jatkoin siellä Asesorin naishuolissa näyttellen taiteilija Veikko Pajukiveä.

– Keväällä 2016 oli vuorossa rooli eläinten kouluttaja Carlosina Viialan teatterin Sirkuspelle Hermannin -näytelmässä. Keväällä ja syksyllä 2017 olin mukana näyttellen pastori Erkki Viljasta sekä sotamies Sauli Kohosta Viialan teatterin näytelmässä Rakas Lotta, kuvailee Pekko Rajala uraansa harrastajateattereissa.

Viime vuonna TT:ssä käynnistyivät 1918 Teatteri Taistelussa -näytelmän harjoitukset. Kullakin esityskerralla mukana on kaikkiaan noin 60 henkilöä, joista 20 näyttämöllä. Mukana teoksessa olevan taiteellisen henkilökunnan lisäksi teatteriin tarvittiin eri rooleihin avustajia. Heitä valittiin mm. ilmaisutaidon erityislukion oppilaista Tampereen Yhteiskoulusta.

– Koska koulussamme on niin vähän poikia, ja halukkaita heistä aika vähän, kaikki halukkaat pääsivät, naurahtaa Pekko, kun kysyn avustajien valinnoista TYK:n erikoislukiassa. Mikä onni 11 lukiolaispojalle päästä mukaan tähän produktioon näyttelämään vaativien ammattilaisten rinnalla!

Kun näytelmän esityskerrosta oli jäljellä enää viimeinen, 10.4. näytös, on hyvä Pekon kanssa pohtia, mitä työskentely TT:ssä, yhdessä ammattilaisten kanssa, vaati ja antoi verrattuna hänen aikaisempiin kokemuksiinsa työstä harrastajateatterissa.

– Parasta oli nähdä, millaista on näytellä työskentä ja nähdä millaista teatterimaailma on. Rooleista-

ni pidän ehkä eniten punaisen kaartilaisen roolista. Se on isoin rooli, joten sille on saanut rakennettua jonkinlaista ”kasvutarinaa” näytelmän kuluessa.

– Kyllä haasteellisinta on ollut aika ja jaksaminen. Harjoitukset ja esitykset loppuivat illalla kymmeneltä, ja seuraavana aamuna piti herätä seitsemältä lähtemään koulumatkalle. Onneksi harjoitusten ja esityksien jälkeen on tarvittaessa yöpaikka järjestynyt sukulaisten luota kaupungista. Koulussa joustettiin hyvin, harjoituksiin ja näytöksiin päästettiin ja niistä sai selvitetty poissaolot, hän kertoo.

– Näytelmän rankka aihe raastoi myös henkisesti. Rooleista vaikein oli valkoisen sotilaan rooli, tilanteessa hyökkäsimme teatteritaloon, ja jossa minun piti alkaa suremaan ja rukoilemaan, kun tuttu ni kuolee. Tässä kohtaa kuvattiin suoraan naamani, joka projisoitiin liveinä näyttämölle suurena, jolloin virheille ei ollut tilaa.

Teatteriin, kielten opettajaksi tai poliitikoksi

– Opiskelen toista vuotta lukiossa. Lempiaineita ovat ilmaisutaidon lukio-omme erityisaineet, teatteri-ilmaisu, teatteriooppi ja improvisaatio. Pidän myös kielistä ja psykologiasta, toteaa Pekko.

Kysellessäni lukion jälkeen edessä olevasta ammatin valintasuunnitelmasta voi helposti arvata, mikä on toiveissa ykkösenä.

– Hakisin teatterialalle. Mikäli sinne en pääse, voisi minusta tulla kielten opettaja tai poliitikko.

Rankan, mutta erittäin antoisan ja opettavaisen TT:n vuoden jälkeen on edessä kesä, mutta näyttää siltä, ettei monen edellisvuoden tapaan Pekkoa nähdä nyt kesäteatterissa.

– Aion kyllä näyttellä jatkossakin. Seuraavaa näytelmää ei ole vielä kuitenkaan tiedossa. Kesän teen nyt muita töitä ja luen ylioppilaskirjoituksiin, Pekko Rajala kertoo lähiajan suunnitelmistaan.

KAARINA
PÄRSSINEN

Ainutlaatuinen ja ainutkertainen teatteriproduktio

Millainen produktio ”1918 Teatteri taistelussa” sitten on sen käsikirjoittajan ja ohjaajan, **Anna-Elina Lyytikäisen** näkövinkkelistä. ”Näytelmässä ei ole keskeistä pääroolia, vaan vain välähdyksiä kymmenistä ihmis-kohtaloista, jotka tavalla tai toisella liittyivät Tampereen Teatteriin keväällä 1918. Pääosassa on Tampereen Teatteri, sivurooleissa Puutarhakadulla sijainnut Hotelli Hälläpyörä (nykyinen Laterna) ja Teknillinen opisto Pyynikillä sekä erään maatalon tupa Vesilahdessa”, Anna-Elina Lyytikäinen toteaa käsiohjelmassa.

FT historiantutkija **Tuomas Hoppu** on ollut Lyytikäisen apuna historiallisten taustojen ja faktojen kerääjänä. Koskaan ennen ei ammattiteatterissa ole toteutettu näin ainutkertaista, itse teatterirakennuksen ja siellä koettujen kohtaloiden esitystä. Teatterin ohjelmistoon ei esitys enää sisällissodan Tampereen taisteluiden 100-vuotismerkkipäiväpaalujen jälkeen palaa.

Entä katsojan kokemukset? Vapisen, itken ja hytkyn lähes kaksinkerroin hurmioituneena näytelmän ensimmäiseen hyvin rankasti koskettavissa, mutta myös tragikoomisissa käänteissä. En muista, milloin viimeksi olen yhtä vahvasti tempautunut mukaan eläytymään draamaan. Minuun Tampereen teatterilaisten – joiden joukossa yhtenä Pekko Rajala – saumattomalla yhteistyöllä ja loistavalla ammattitaidolla toteuttama, osallistava teatteriesitys osui ja upposi. Se keräsi kautta median myös kiitettävät arvostelut. Valitettavasti esitykset eivät ole 10.4. jälkeen enää jatkumassa, vaikka monet halukkaat eivät lippuja ehtineet hankkimaan ja kysyntä niistä jatkuu.

KAARINA PÄRSSINEN

Tutkija matkaa Pietarin radalla

Juuri julkaistussa kirjassaan ”Kannaksen rautainen” ihme (Gummerus) tietokirjailija, VTT **Esa Seppänen** kuljettaa lukijoita pitkin 1870 rakennettua Pietarin junanrataa. Valmistuttuaan raideyh-teys vaikutti mullistavasti kannaslaisten elämään. Se tarjosi talonpojille mahdollisuuden kaupante-koon metropolin toreilla ja toi varakkaita pietari-laisia, ”kesävenäläisiä”, ra-

kennuttamaan huviloita Kannakselle. Aikamatkaoppaana kirjassa toimii Esa Seppäsen isä, tunnettu Karjalan Kan-naksen kuvaaja ja Tulen-kantajiin kuulunut kirjailija **Unto Seppänen**. Matka alkaa kirjailija Unto Seppäsen työhuoneel-ta Kouvolan kaupungin-kirjaston alakerrasta. Sieltä matkataan Viipurin kautta Kanneljärvelle, Pietariin ja takaisin Kouvolaan. Ajalli-

sesti matkaa tehdään 150 vuotta, 1800-luvun lopulta 1950-luvulle. Kirjailija Unto Seppänen kutsui rataa rautaiseksi sil-laksi ja loi teoksissaan tark-kaa ja värikästä kuvaa 1800-luvun lopun Kannaksen vä-estön ja ”kesävenäläisten” yhteiselosta. Kannaksen rau-taisessa ihmeessä Unto Sep-päsen henkilökuvat syven-tävät hänen poikansa Esan tutkivaa historiankirjoitus-ta. ”Tämä kirja on palanen

Suomen ja Venäjän naapu-ruushistoriaa”, Esa Seppä-nen kuvaa. Esa Seppänen on kirjoit-tanut toistakymmentä his-toriallista tietoteosta. Hän on Venäjä-tuntija ja toimi upseeriurallaan mm. presi-denti **Urho Kekkosen** adjutanttina. Kannaksen rautainen ihme – Aikamatkalla Unto Seppäsen kanssa, 247 si-vua.

Karjalan luonto -aiheesta tulossa lainattava, kiertävä valokuvanäyttely

Vuoden 2018 teemana Karjalan Liitossa on Kar-jalan luonto ja ympäristö. Teemaan liittyen kootaan digitaalisia luontokuvia, jotka esittelevät Karjalan eri osia. Näyttely toteute-taan joko sähköisenä tai printtikuvista tehtynä näyt-telynä. Valokuvat voivat esittää mm. vesistöjä, peltoja, maaperää, mäkiä ja vaa-roja, metsiä, kasvillisuutta

ja eläimiä. Myös rakennet-tu luonto eli kaupunki-puistot voivat olla kuvan aiheina. Näyttelyyn valitaan enintään 60 kuvaa. Kuvien toivotaan olevan viimei-sen kolmen vuoden ajalta. Näyttelyyn valitaan kuvia eri vuodenajoilta. Kuvia odotettiin 16.4.2018 men-nessä. Näyttelystä on tavoittee-na tehdä lainattava kiertö-näyttely. Valokuvanäyttelyä

toteuttavat Karjalan Liitto ja Karjalaisten Pitäjäyhdis-tysten Liitto. Lisätietoja: Karjalaisten Pitäjäyhdis-tyksen Liiton hallituksen jä-sen Tea Itkonen, tea.itkonen@arte.fi, p. 040 557 4223, Karjalan Liitto, Mervi Piipponen, mervi.piipponen@karjalanliitto.fi;

Katso tapahtumia ja muuta ajankohtaista karjalaista asiaa: www.karjalanliitto.fi

Täältä löytyvät myös Vpl. Pyhäjärvi -Säätiön kotisivut

Satu karhusta ja ketusta

Siihen aikaan, kun isoisä oli vielä ihan pieni poika, tapahtui, että Karhu Mus-taturkki kerran kävellä lön-tysteli metsätietä pitkin. Pian karhu alkoi höristellä korviaan, sillä edestäpäin kuului lähenevän auton surinaa. Ja kohta tulikin näkyviin Ford-henkilöau-to, jota karhun vanha tut-tava Kettu Punaturkki ajoi. Kettu pysäytti autonsa karhun kohdalle, nosti hat-tuaan ja tervehti: – Hyvää päivää, kuo-maseni! – Päivää, päivää, karhu vastasi, hankasi kuonoan-sa ja katseli kummastu-neena ketun ajoneuvoa. – On sinulla komea auto! Ja sinä olet aivan samanlainen metsäneläin kuin minäkin! En voi nyt ollenkaan ymmärtää, mis-tä sinä olet saanut niin paljon rahaa, että olet voi-nut ostaa tuollaisen pelin. Kettu nauroi iloisesti, sytytti sikarin ja puhalsi muutamia mahtavia sa-vupilviä ilmaan. Tuokion kuluttua kettu alkoi pu-hua ja vilkutti samalla sil-mää läheisessä puussa istu-valle oravalle: – Voin paljastaa sinulle salaisuuden. Olen nimit-täin tehnyt suuren raha-löydön. Siellä on todella hyvin paljon rahaa, kulta-ja hopearahoja vaikka mil-lä mitalla!

Karhun silmät laajenivat hämmästyksestä ja se lau-sui hiljaa ihmeissään: – Onko siellä rahoja vaik-ka kuinka paljon? – Varmasti on! kettu virkkoi nauraen. Karhu tuijotti mielteliää-nä kettua, autoa ja savupil-viä, jotka kettu sikaristaan puhalsi ilmoille. – On onnetar totta tosi-aan ollut sinulle suosiollin-nen, karhu lopulta sanoi ja jatkoi: – Mutta etkö voisi luovuttaa minullekin pientä osaa siitä hirmuisesta raha-paljoudesta? – Hm! No joo! kettu äänтели, siveli viiksiaan, kor-jasi hattunsa asentoa ja lau-sui: – Niinpä niin, mikäpä siinä! Olemmehan me van-hoja kavereita ja tietenkin minä sinua autan, jos rahaa tarvitset. Tulehan tänä iltana, jos vain on kuutamo, minun mökilleni, niin läh-detään aarten kätköpai-kalle. Näin sanoen kettu käyn-nisti autonsa, joka hetken kuluttua lähti kulkemaan tie-tä pitkin kadoten pian lä-heisen metsän suojaan. Tuli ilta ja suuri, kulan-keltainen kuu kohosi tai-vaalle. Innostuksesta mel-kein pakahtumaisillaan ole-va karhu riensi ketun asun-non luo ja kolkutti oveen. Ovi aukeni ja ketun tuttu hahmo näyttäytyi oviaukos-sa.

– Hyvä että tulit! Olin sinua jo odottanutkin! Kettu johdatti toverinsa auton luo ja sanoi: – Nousehan vaunuihin, niin ajamme sen kulturalöy-dön luo! Karhu noudatti mielihy-vin kehotusta ja pian auto kiiti hyvää vauhtia eteen-päin. Jonkin ajan kuluttua saavuttiin suuren joen ran-nalle ja siihen kettu pysäytti autonsa. – Joko olemme perillä? karhu ihmetteli katsellen ympärilleen. – Kyllä! Aivan kohta saat nähdä rahoja niin paljon, ettet ole sellaista osannut kuvitellakaan. Kettu vei karhun kaari-sillalle, joka johti joen yli. Heidän tullessaan siltaa pit-kin joen keskivaiheille kettu sanoi: – Kas niin kuomaseni, tarkastelehan tuota jokea. Huomaatko, miten siellä tuhannet ja taas tuhannet kultarahat kimaltelevat. Joella leikkivät pienet lai-neet, ja kun valo kaartoi niihin, näytti todellakin sil-tä, kuin miljoonat kultara-hat siellä välkkyisivät. – Totta tosiaan, olet kuin oletkin oikeassa. Joki aivan tulvii rahoja, karhu lausui suuresti innostuen eikä hu-mannut lainkaan kettua, jolla oli vaikeuksia yrittäessään pidätellä nauruaan.

Kettu ojensi karhulle van-han säkin ja sanoi: – Otahan nyt tämä säkki. Heiluttele sitä vedessä, niin kohta se on aivan täynnä rahoja! Karhu sieppasi säkin ja syöksyi suin päin jokeen. Karhu huiatoi pitkän aikaa säkkiään vedessä ja ui sitten rantaan. Mutta peräti suuri oli karhun hämmästys, kun se huomasi, että säkki oli-kin aivan tyhjä. Ainoakaan kirkas kultaraha ei siellä ki-malllellut. Silloin karhulle äkkiä sel-visi, että kettu oli taas vetä-nyt häntä nenästä, kuten niin usein aiemminkin. – Kyllä minä nyt sille ketulle näytän! karhu mu-rahti vihaisesti ja sieppasi maasta tukevan sauvan. Mutta kettupa oli jo ehti-nyt nousta Fordiinsa ja ajel-la huristeli tiheensä hattuaan heiluttaen. Karhu jäi tielle seisomaan, heitti sauvan pois ja katseli, miten ketun auton takava-lot katosivat illan pimey-teen. Sitten karhu vihaisesti muristen heitti märän säkin olalleen ja lähti astelemaan kotia kohti. Taivaalla loistava iloinen kuu-ukko yritti hyväntah-toisesti hymyillä karhulle, mutta se ei välittänyt olla sitä huomaavinaanakaan.

RAIMO HELIN
Turku

Tanka- ja haikurunoja japanilaiseen muottiin Suomesta

Törmäsin Keravan kansalaisopistossa kauan sit-ten oppimiini ja kirjoittamiini runoihin, jotka olen tehnyt japanilaisen runomitan määräysten mu-kaan. Niitä koodatessa ei riitä pelkästään sanojen ja lauseiden löytyminen, vaan täytyy käyttää pientä matematiikkaa ja aloittaa tavujen laskenta joka rivillä. Laitan tähän esimerkkinä yhden tankan ja muutaman haikun. Etenkin aluksi oli vaikea sitoa löytynyt ajatus muutamalle riville ja vielä muotoilla rivit oikean opin mukaan.

Tankassa tavuja 5-7-5-7-7

Mielenosoitus on ihmisille usein pakollinen ja ainoa mahdollinen kuin varma harakiri.

Sutturasuhteen jälkihoito hoidellaan usein piikillä.

Lehmänkauppa on silmäkääntötempulle talutusnuora.

Haikussa tavuja 5-7-5

Kokematon on kunniallinen ja aina riippuva penis.

Säädyllisen ja uskollisen rakkauden irtonumero.

Tyhjä puhe on vaaliehdokkaan sorkka ovenraossa.

Tulehtunut on uskon ja kielletty sänkypreludi.

Aikuisikä on liuku tulevaisuuden rappeutumiseen.

Paras bestseller luetaan intohimon karnevaaleissa.

Telepaattinen selibaattielämys on nyt muodissa.

Steriili suhde on syvälinen mutta saavuttamaton.

Onnettomuus ei tule kello kaulassa kellottomalle.

Takapuoli on yksinkertainen mutta profeettallinen.

Suvaitsematon on kuminsa puhkaissut teeskentelijä.

TUOMO
TENKANEN
Kerava

Japanilainen mies oli luultavasti siihen aikaan Suomessa käymässä, kun Japanilaisen Kulttuurin Ystävät ry perustettiin vuonna 1978. Yhdistyksen tarkoituksena on tehdä tutuksi japanilaista kulttuuria. Vieressä istuvat Tuomon pojat, keskellä Atte Tenkanen ja Marko Tenkanen Kerava 1978.

Japanilainen vieras sekä Atte ja Marko Tenkanen 1978. Japanilaisvieras oli Tenkasilla Keravalla muu-taman päivän. Seinällä kaksi Tuomo Tenkasen öjyvärimaalausta. Japanilaisen Kulttuurin Ystävät ry (JKY) on perustettu vuonna 1978. Yhdistyksen tarkoitukse-na on tehdä tutuksi japanilaista kulttuuria ja edistää sen tutkimusta Suomessa sekä tarjota suotuisat puitteet suomalais-japanilaiselle vuorovaikutukse-le. Näissä puitteissa yhdistys pyrkii tarjoamaan jäsenilleen monipuolista Japaniin liittyvää ohjelmaa. Kulttuuritilaisuudet yhdistys pyrkii vuosittain järjes-tämään esiintymistilaisuuksia Suomessa vieraileville japanilaisille taiteilijoille sekä luentoja jäsenkuntaa kiinnostavista, Japania koskevista kulttuuri- ym.

Konsta Felin – ”Korven Konsta”

Pyhäjärvellä asui, näin kyläkirjoissa kerrotaan, useita muualta päin Suomea tulleita perheitä. Muuttoliiikettä on ollut varsinkin 1800-luvun loppupuolella ja 1900-luvun alussa.

Syitä muuttoihin on ollut erilaisia, mutta ne ovat olleet omasta halusta tehtyjä ja vapaaehtoisia, ja näin kotiutuminenkin on ollut helpompaa kuin sodanaikaisiin pakkomuuttoihin joutuneille. Noitermaan seudulla tunnetuin tällaisista suvuista olivat **Felinit** ja heistä erikoisesti **Konsta Felin**.

Orimattilasta Vpl. Pyhäjärvelle

Felinin sisarukset **Vilhelmiina**, Konsta ja **Anselm** olivat kotoisin Lahden seudulta, Orimattilasta. Ensin, jo 1800-luvun lopulla, Pyhäjärvelle muutti Vilhelmiina (s. 1879) ja miehensä **Robert Salo** (s. 1871). He ostivat maatilan Noitermaan koulupiiriin kuuluvasta Miissuan kylästä. Perheeseen syntyivät tyttäret **Aino** ja **Alma**.

Robert Salo kotiutui uudelle asuinpaikkakunnalleen. Tästä on osoituksena Noitermaan kansakoulun, (perustettu 1897) johtokunnan puheenjohtajuus. Vilhelmiinan ja Robertin yhteiselo päättyi varhain, sillä Robert Salo kuoli 1904.

Vilhelmiina eli **Miina**, solmi sittemmin toisen avioliiton Forssasta Miissualle tulleen **Toivo Vikströmin** kanssa. Heidän lapsensa olivat **Saimi**, **Kaino**, **Martta**, **Irja**, **Yrjö** ja **Tauno**. Vilhelmiina kuoli 1922.

Salon nuorempi tytär, Alma, avioitui 1928 noitermaalaisen **Emil Matikaisen** kanssa. Perhe asui Miissualla ja heillä olivat lapset **Matti**, **Maija-Liisa** ja **Mirja**. Perheen äiti kuoli 1932 tulipalo-onnettomuudessa saamiinsa vammoihin. Lapset jäivät varhain täysorvoiksi, sillä isä, **Emil Matikainen** kaatui jatkosodan alussa 1941. (Matti Matikainen, äitinsä puolelta Felinin sukua, asuu Tampereella ja on ollut aktiivisesti mukana siellä olevassa Vpl. Pyhäjärvi-kerhossa).

Konsta Felin, (s. 1881), tuli tervehtimään sisartaan ja samalla haeskelemaan työtä Kannaksen suunnalta. Miissua oli Noitermaan naapurikylä Sakkolan rajalla. Kylien nuoret tapailivat toisiaan ja tulivat tutuiksi. Noitermaan vanhimpiin ja vauraimpiin kuuluvassa **Purasen**

talossa oli kaksi poikaa, **Mikko** ja **Simo** sekä tyttäret **Helena**, **Katri** ja **Maria**, kutsumanimiltään **Heli**, **Kaisa** ja **Mari**.

Konsta ja Heli tutustuivat toisiinsa ja mieltyivät jopa niin, että Konsta rohkeni pyytää avioitumislupaa Helin isältä, vanhemmalta Mikko Puraselta. Heli oli syntynyt 1889 ja oli vielä hyvin nuori, vain rippikouluikäinen. Isän vastaus oli jyrkkä: ”Mie en anna tytärtäin maankiertäjälle.” Konsta lähti pettynä mielin pois paikkakunnalta, mutta ei unohtanut Heliä.

1900-luvun alussa Helsingissä oli suuria rakennustyömaita, rakennettiin muun muassa Kansallismuseota ja Helsingin rautatieasemaa. Nuori Konsta hakeutui nyt töihin näille työmaille, ahkeroi ja säästi.

Muutaman vuoden kulluttua Konsta palasi takaisin Noitermaahan vakaana aikomuksenaan saada Heli vaimokseen. Konsta uudisti kosintansa ja nyt tuleva apuukko suostui siihen, joskin oli edelleen epäilevällä mielellä. Helin nuorempi sisar Mari on kertonut isänsä tuolloin sanoneen: ”Mihi sie tää lintuseis pistät, keltakassaks sie häntä vejät”. Helena Puranen ja Konstantin Felin vihittiin avioliittoon 8.4.1907. Nuoripari löysi kodin, joskaan ei vielä omaa, ja Konsta löysi työtä. Kaksi vanhinta lastakin, **Väinö** ja **Fanni**, syntyivät ennen seuraavaa elämämuutosta.

Näinä vuosina myös Konstan nuorempi veli, **Anselm** (s. 1886), muutti Pyhäjärvelle. Hän oli ensin rautatienrakennustöissä, mutta solmittuaan avioliiton 1917 **Katri Matikaisen** kanssa hän asettui pysyvästi Noitermaahan ja teki pääasiassa suutarintöitä.

Samoin kuin Konstan Heli, myös Anselmin Katri eli Kaisa oli vanhaa pyhäjärveläistä sukua. Nämä Matikaiset asuivat Vesikonmäellä ja heitä kutsuttiin ”lautamieheläisiksi” suvussa eläneiden kihlakunnan lautamiesesi-isien mukaan. Toinen Matikaisen suku, johon myös edellä mainittu Emil Matikainen kuului, oli samoin vanha pyhäjärveläissuku, mutta tullut kylään eri teitä kuin ”lautamieheläiset”.

Anselmilla ja Kaisalla eli ”anselmilaisilla” oli omakotitalo Lamminharjulle menevän oikotien varressa lähellä Osuuskassataloa. Perheen lapset olivat **Rauha**, **Helvi**, **Olavi** ja **Aino**. Heistä Rauha avioitui Simo Purasen pojan **Armaksen** kanssa.

Korven Konsta

Noitermaan kylän keskustasta kaakonsuuntaisesti Sakkolaan päin kuljettaessa kahden-kolmen kilometrin päässä sijaitsee Soprikkala. Osa tästä alueesta oli nimeltään Rautkorpi. Siellä oli kylän tilallisilla varsin laajat pelto-, niitty- ja hakamaat.

Soprikkalaan kuljettiin pääasiassa Lamminharjulta jatkuvaa Sakkolan suuntaan vievää harjutietä, josta sitten erkani ns. linjatiet viljelyksille. Konsta Felinillekin Soprikkala oli tullut tutuksi, olihan hän asunut jo useita vuosia paikkakunnalla. Hänellä on täytynyt olla ”unelma” omasta maapaidasta, sillä kyläläisten hämmästyksellä hän osti Soprikkalasta maata ja päätti lähteä nuoren perheensä kanssa sinne asumahan, rakentamaan ja raivaamaan.

Kylän isännät, silloista kylänvanhinta, **Juho Ijasta** myöten varoittelivat lähtijää, olihan paikka huonon tien takana ja kolmen kilometrin päässä kylästä. Mutta, kuten **Alma Rastas**, o.s. **Matikainen**, kylän historiikissa kertoo:

”Konstapa ei korpea pelännyt. Hän raivasi pellot, rakensi talon ja navetan ja poikien kasvaessa yhä laajensi viljelysmaitaan.”

Kenen tai keiden kanssa Konsta oli maakauppoja tehnyt, siitä ei ole tietoa. **Toini Pelkonen** kertoi vuosia sitten, että heillä, Porsaanmäen **Vesikoilla**, oli maata Soprikkalassa, ja sen maapalstan oli Felinin Konsta ostanut.

(Noitermaan seudulla, kaiketi muuallakin Pyhäjärvellä, on ollut vielä 1900-luvun alussa tiluksia oman kylän ulkopuolella. **Emilia Kaasalainen**, kotoisin Jaamasta, kertoi, että heillä oli niittyjä Konnitsassa asti. Hän oli ollut siellä kesäisin ”karjamajalla” hoitamassa lemmiä äitinsä seurana.”)

Leskeksi suuren lapsikatraan kanssa

Elämä ”Korvessa” oli uuteraa työntekoa. Toivolaaksi nimetty koti kohosi ja perhe kasvoi. Väinön ja Fannin lisäksi perheessä olivat aikuisikään päässeet lapset **Toimi**, **Tauno**, **Saimi**, **Eino** ja **Lauri**. **Siiri** ja **Mikko** kuolivat pieninä. Perhettä kohtasi suuri suru, kun perheen äiti ja Konstantin rakastama Heli-vaimo kuoli joulukuussa 1925. Äiti kuoli nuorimman lapsen synnytykseen ja samoin menehtyi pienokainen.

Konsta jäi yksin suuren perheensä kanssa. Mutta elämä kodissa jatkui. Taloustöihin ja karjanhoitoon Konsta-isäntä palkkasi pal-

Konsta ja Heli Felin. Alkuperäinen kuva säilynyt talvisodan alussa maastoon kätkeytyssä ”piilokorsussa”.

velijat. Vielä 30-luvullakin palvelijan pito talossa oli tavallista, jos oma työvoima ei riittänyt. Lauri on kylän historiikissa kuvaillut kotiaan: ”Talo peltöjen keskellä on iso, taitekattoinen ja punaiseksi maalattu. Navetta on talon takana metsän puolella. Talossa on sellainen harvinaisuus kuin vesijohto. Vesi tulee paineella lähteestä puuputkia myöten. Isä on ahkeruudellaan ja lisämaita ostamalla laajentanut tiluksiaan. Niinpä tila on peltopinta-alaltaan nyt (1939) kylän suurimpia.”

Perheen lapsille tuli kolmen kilometrin mittainen, metsäinen, osin kaunis harjutie vuosien mittaan kouluun ja kylään kulkiessa hyvinkin tutuksi. Kauppaan ja muille asioille isä-Konsta kulki hevosella. **Heikki Karttunen** on kertonut, että maidonmyyntiosuuskunnan jäidennostotalkoot aloitettiin sitten, kun Korven Konsta ajeli ensi kertaa hevosellaan Kujassuusta lammen jäätä pitkin kylään päin. Kylän keskeltä kauem-

pana eläminen ei suinkaan ollut niin yksinäistä kuin kuviteltiin. Varsinkin kesäisin oli vilkasta, kun kylän lemmiä ”ajettiin” aidoille hakalaitumille ja illansuussa haettiin pois, tai kun pelloille tultiin useista taloista samoihin aikoihin heinä- ja sadonkorjuutöihin.

Harjutien varteen tuli kaksi asuntoakin. Kylästä päin tullessa tien vasemmalla puolella uudessa kodissaan asui ”Tommo Antti” eli **Antti Tuomaanpoika Matikainen** nuoren perheensä kanssa.

Lähelle linjatietä jo 1920-luvulla saivat Purasen sisarukset Kaisa ja Mari oman talon tonttimaan. Tämä on varmaan ollut Konstan perheelle mieluinen naapurisuus. Felinin lapsille he olivat Savelan tädit, mutta kyläläisten kesken heitä kutsuttiin ”Savtontin tytöiksi”.

Vanha Purasen tila oli jaettu veljesten Mikon ja Simon kesken ja samassa yhteydessä sisaret ovat saaneet osiaan, kaiketi Helikin. Kun Konstan vanhin poika, Väinö, avioitui, hänkin

rakensi isänsä tavoin kodin korpeen, vähän kauemmas entisestä kodista. Ihmeenä pidettiin, kun Konstan talossa olivat vesijohdot, mutta vähintään yhtä suuri ihme oli se, että Väinön uudessa tuvassa paloivat sähkövalot. Noitermaan seudulla ei ollut vielä 1930-luvulla tätä mukavuutta. Väinöllä oli ”itsekehitetty voimalaitos”, jossa käytettiin läheisen ojan virtaavaa vesivoimaa.

Monen toimen isäntämies

Konsta mukautui leskimiehen osaansa. Kyläyhteisössä häntä arvostettiin nyt vakavaraisena isäntänä.

Konsta Felin oli pitkäaikainen kansakoulun johtokunnan jäsen ja hän kuului 1930-luvulla sekä Noitermaan Osuuskaupan että Noitermaan Osuuskassan hallitukseen. Noitermaan seudun historiikissa, sivulla 57 olevassa Kassantalon seinustalla otetussa valokuvassa ovat

takarivissä vasemmalta lukien **Yrjö Inkinen, Paa-vo Pelkonen, Mikko Hatakka** ja edessä Konsta Felin, kaikki maanviljelijöitä, keskellä on **Toivo Karttunen**, autoilija, ja oikealla kassanhoitaja Mikko Matikainen. (Kirjan toisena toimittajana pahoittelen, että historiikkimme valokuvien useista kuvateksteistä puuttuvat henkilöiden nimet).

Vuosien kuluessa Konstan ja Helin lapset aikuisuivat ja vanhimmat, Väinö, Fanni ja Toimi solmivat avioliitot ja muuttivat omiin talouksiinsa. Väinön puoliso oli **Hilma** o.s. **Timberg** ja heidän tyttärensä, **Martta, Anja** ja **Irja** syntyivät ennen sotia.

Fanni avioitui **Aaron Salminen** kanssa ja muutti Tampereelle. Toimilla ja **Lainalla**, o.s. **Määttänen** Alakylästä, oli kotipaikka Noitermaassa Mattilan Purasten naapurissa. Kodeissa, suuremmissa ja pienemmissä, niin Korven Konstalla kuin muuallakin, elettiin luottavasti työtä tehden ja tulevaisuuteen katsoen. Tuli sota ja mullisti kaiken...

Artjärvi – Noitermaa – Suoniemi

Talvisodan myllerryksissä Konsta Felinin perheen evakkoajan koti oli Alavuden Ranta-Töysässä. Siellä asuessa Saimi-tytär vihittiin avioliittoon noitermaalaisen **Eevert Karttusen** kanssa. Heidän lapsensa ovat **Ritva** ja **Risto**.

Rauhan tultua Konsta osti Lahdesta omakotitalon. Tässä talossa isä-Konstan kanssa asuivat Lauri ja Tauno sekä Saimi miehensä kanssa. Nuoret miehet saivat työpaikan Lahdesta ja Saimi emännöi koko perheelle. Historiikin sivuilla Lauri Felin kertoo perheen seuraavasta elämänvaiheesta:

”Asuimme Lahdessa suunnilleen vuoden, mutta sitten tuli voittamaton kaipuu omaan maahan. Ostimme Artjärveltä maatilan ja muutimme sinne keväällä -41. Tila oli järvenrantatila ja paikka oli kaunis. Artjärven kodissa vihittiin avioliittoon **Eino**-veljeni ja **Eila Lau-lajainen**. Alavudelle jäänyt **Väinö**-veljeni osti myös maatilan Artjärveltä ja muutti sinne perheineen”.

Tuli jatkosota ja Karjalan takaisinvaltaus. Monet palasivat kotiseudulle jo syksyllä 1941, suurin muuttoaalto oli keväällä 1942. Noitermaan kylä oli puoliksi poltettu, mutta Soprikkalassa talot olivat säilyneet. Lauri on muistellut tuota aikaa näin:

”Suuri oli meidänkin

isä-Konstalla Karjalan kaipuu, kun hän myi Artjärven maatilan maaliskuussa 1942 ja muutti kotiin, Karjalaan. Siellä oli varmasti jännittävä hetki, kun isä ja Väinö-veli lähtivät tutkimaan, onko säilynyt piilokorsu, jonka me kaikki veljekset yhdessä teimme ennen talvisodan alkua. Kor-suun oli piilotettu paljon arvokasta tavaraa kolmesta taloudesta: Väinön, Savelan tätien ja meidän omia. Siellä oli ompelukoneita, separaattoreita, kutomakone, paljon linavaatteita ja runsaasti viljaa. Oli iloinen yllätys, kun kaikki tavara oli säilynyt hyvänä, jopa valokuvat ovat vielä tänä päivänä katsottavia.”

Korven Konsta oli nyt kotonaan ja varmaan iloitsi siitä, mutta eihän elämä ollut entisellään. Pojat olivat rintamalla ja työntekijöistä oli pulaa. Sukulaiset ja tutut ihmiset auttoivat. **Emilia Matikainenkin** muistelee, kuinka he olivat syksyllä -42 olleet Felinin Konstan pellolla perunoita kaivamassa. Lauri haavoittui vaikeasti ja oli kotona toipumislomalla kesästä -43 huhtikuuhun -44, jolloin joutui takaisin sotatoimiin.

Kesäkuussa -44 tuli uusi lähtö kodista ja kotiseudulta. **Irja Matikainen**, jonka kanssa Lauri oli kihlautunut, hoiti sekä kotinsa että Konstan karjan kuljetuksen. Matka päättyi Keuruun Liesjärvelle, jossa olevaan autiotaloon majoitettiin paitsi Konsta Felin, myös Matikaiset ja kaksi muuta perhettä.

Ilon aihettakin oli, sillä Lauri Felin ja Irja Matikainen vihittiin Keuruun kirkossa 10.9.-44. Vihkimisen suoritti Pyhäjärven kirkkoherra, rovasti **Wiika**. Irja, **Martti Matikaisen** nuorin tytär, kuului ”lautamiehelaisten” sukuun.

Keuruulta Felinit muuttivat Orimattilaan. Konsta vuokrasi sieltä pienen maanviljelystilän, jota hän yhdessä Laurin ja Irjan kanssa viljeli kolmen vuoden ajan.

Suoniemestä (liitetty Nokiaan v. 1973), tuli noitermaalaisen sijoituskunta. Viereisistä Kauniaisten ja Kuljun kartanoitten maista muodostettiin maanhankintalain mukaisia tiloja. Konsta Felinin perhekunnasta Väinö Felin, sekä Saimi ja Eevert Karttunen asettuivat Kauniaisten kylään. Kuljun perämaasta osoitettiin tilat Toimi, Tauno ja Lauri Felinille. Konsta Felinin tila oli jaettu kahteen osaan. Näin Tauno ja Lauri saivat kumpikin omat paikkansa.

Tauno oli avioitunut **Lahja** o.s. **Siiran** kanssa. Heidän ainoa lapsensa, **Eila**, kuoli pienenä. Veljeksistä Eino oli kotiutunut perheineen Myrskylään.

Konsta, nyt jo ikää saanut, eli poikansa Laurin per-

Konsta Felin 70-vuotiaana lastenlasten ympäröimänä.

heessä, jossa Suoniemelle tullessa 1947 oli jo noin vuoden ikäinen **Arto**-poika. Lauri rakensi ensin saunamökin ja siellä Konsta-pappa huolehti Artosta, kun vanhemmat uurastivat rakennus- ja muissa töissä. Toki oli pappa iloisissaan, kun perheeseen syntyi vielä pieni tyttö, ja tälle annettiin nimeksi **Heli**.

Tämä ”Korven Konsta”, monenlaisia elämänvaiheita kokenut ja niin voi myös aiheellisesti sanoa, pyhäjärveläistynyt mies, säilytti läpi elämänsä oman Orimattilan murteensa. Hänelle esimerkiksi ”mie” oli aina ”min”.

Konsta Felinin elämä päättyi Suoniemellä joulukuussa 1953 ja hänen viimeinen leposijansa on Nokian hautausmaassa.

ANNA-LIISA HEIKKILÄ

Lähteet:

Heli Vihottulan o.s. Felin antamat tiedot isovanhemmistaan. Häneltä ovat myös valokuvat kuvateksteineen.

Eila Matikainen, Vpl. Pyhäjärvi Matikaiset v. 1658-1997

Aimo Matikainen, Antti Matikaisen suku Pyhäjärvi Vpl.

Anna-Liisa Heikkilä, Heikki Karttunen Noitermaan seudun historiikki

Noitermaan seudun historiikki Vaellusvuodet

Riistapata ja hätäpulla

vuoden karjalaiset ruoat

Karjalan Liiton naistoimikunta on valinnut vuoden 2018 ruoan ja leivonnaisen. Vuoden ruoka on riistapata ja vuoden leivonnainen on hätäpulla.

- Riistapata**
- 500 g hirvenlihaa
 - 500 g poron paistia
 - 500 g peuran paistia
 - 150 g pekonia
 - 2-3 rkl sipulikuutioita
 - voita
 - suolaa
 - pippuria
 - laakerinlehtiä
 - vettä
 - lihalientä
 - halutessa punaviiniä 1 dl

Leikkaa lihat pieniksi suikaleiksi. Ruskista lihat pannulla voissa ja laita pataan. Lisää mausteet, sipulikuutiot, vesi ja lihaliemi. Hauduta uunissa n. 1½ tuntia miedossa lämmössä. Halutessa lisää viimeiseksi punaviiniä.

- Hätäpulla**
- 1 kananmuna
 - 1 dl sokeria
 - 1 tl (vajaa) suolaa
 - ¼ dl öljyä
 - 3,5 dl maitoa
 - 7,5 dl vehnä jauhoja
 - 1 tl leivinjauhetta tai soodaa

Vatkaa kananmuna, sokeri, suola ja öljy kevyesti. Lisää ensin kylmä maito sekaan ja sen jälkeen jauhot, joihin leivinjauhe (tai sooda) on sekoitettu. Paista paksuhkosta taikinasta pikapullia kuumalla paistinpannalla voi-öljy-seoksessa molemmiin puolin. Lisää sokeria päälle ja nauti!

Pärssisten sukuseuran johtaja vaihtuu

Pärssiset ovat koolla 5. toukokuuta Kinnalan Koukulla Kiikassa eli nykyisessä Sastamalassa. Tiedossa on ylimääräistä jännitystä, sillä sukuseuraa alusta asti eli 10 vuotta luotsannut **Antero Pärssinen** on kertonut jättävänsä puheenjohtajan pestinsä. Kokousväen käsiin jää siten hänen seuraajansa valinta.

Luvassa on sääntömääräisen sukukokouksen lisäksi muutakin mielenkiintoista ohjelmaa, sillä **Hilja Pärssisestä** elämäkerran kirjoittaneet **Armi Viita** ja **Marjaliisa Hentilä** pitävät tapaamisessa esitelmän Hiljasta ja hänen miehestään **Jaakko Pärssisestä**. Kirjan nimi on

Uuden ajan nainen – Hilja Pärssisen elämä.

Hilja Pärssinen on ollut maailmanmitassakin ainutlaatuinen vaikuttaja, sillä hänet valittiin Suomen ensimmäiseen eduskuntaan, ja hän on siten myös maailman ensimmäisiä naiskansanedustajia.

Hilja ja Jaakko Pärssinen olivat molemmat opettajia Viipurissa. Jaakko teki muun muassa saksankielisen väitöskirjan kasvatustieteestä, ja Hilja puhui paljon naisten ja lasten aseman puolesta.

Vuoden 1918 sodan jälkeen he pakenivat joksikin aikaa Venäjälle, mutta palasivat sieltä Suomeen. Vankeiluvuosien jälkeen Hilja palasi vielä eduskuntaan.

Kirjan tekijät oikovat

myös Jaakko Pärssisen myöhemmistä vuosista syntyneitä vääriä käsityksiä, jotka ovat tähän asti eläneet sitkeästi historiankirjoissa.

Tapaamisessa puhutaan myös Pärssisten valmistamassa olevasta sukukirjasta. Kirjan teko on viivästynyt, sillä suvusta on saatu jatkuvasti uutta tietoa mm. Venäjän arkistoista löydettyistä vanhoista asiakirjoista sekä dna-tutkimuksen ansiosta. Lisäksi **Vuokko Pärssinen-Tainio** ja **Antero Pärssinen** kertovat tapaamisessa jääkäri **Armas Pärssisestä** sekä vuoden 1918 tapahtumista Vpl. Pyhäjärvellä. Luvassa on tietoa lisäksi Pärssisten aikoinaan ulkomaille muuttaneista sukuhaaroista.

Seuran hallitus odottaa jännityksellä myös sitä, rikkoutuuko sukukokousten osanottajaennätys. Kiikka ylittää nimittäin tiettävästi maailmanennätyslukemiin Pärssis-tiheydellään.

Tapaamisen emäntä **Marja Koukku**, o.s. **Pärssinen**, kertoo tilaisuudessa myös Pärssisten asuttamisesta Kiikkaan sodan jälkeen.

Sukutapaaminen alkaa kello 9 maissa kahvilla ja piirakalla, ja virallinen osuus alkaa kello 13. Ilmoittautumismaksu on 38 euroa ja alle 15-vuotiailta 20 euroa.

KYÖSTI PÄRSSINEN

Hilja Pärssinen (1876-1935) kirjoituspöydän ääressä 1907, jona vuonna hänet valittiin ensimmäisen kerran kansanedustajaksi (1907-1918) ja toistamiseen vuosiksi 1929-1935. Kuva: Työväen Arkisto. Maaliskuun lehdessä oli Kaarina Pärssisen kirjoittamaa kerrontaa uudesta kirjasta ja Hilja Pärssisen elämästä.

Äikiän jälkipolvien nuoret lähdössä Karjalaan

Aino ja Juho Äikiän lastenlapset kuvattuna 1972 ja lokakuussa 2017. Henkilöt Mika (Ailan ja Riston poika), Petri (Helvin ja Reinon poika), Tarja (Irman ja Raimon tytär), Hannu (Ailan ja Riston poika), edessä Arto (Irman ja Raimon poika) ja Marja (Helvin ja Reinon tytär).

Helena ja **Aapro Äikiän** jälkeläiset ovat kokoontuneet vuosittain. Perheeseen kuuluivat lapset **Armas** (1901-1995), **Juho** (1904-1976), **Viljo** (1910-1997) ja **Hilja** (1914-2011).

Armas ja **Alisa Äikiän** lapset **Aarni** ja **Helka**, **Juho** ja **Aino Äikiän** lapset **Reino**, **Risto** ja **Raimo**, **Viljo** ja **Saara Äikiän** lapset **Aimo** ja **Raija** sekä **Hilja** ja **Arvi Hinkkasen** poika **Kauko** ovat muodostaneet sukukokouksen perusjoukon. Ilahduttavasti ovat myös seuraavat sukupolvet osallistuneet sukutapaamisiin. Serkuista 1947 syntynyt **Raimo Äikiä** kuoli 2007 ja 1936 syntynyt **Helka Koponen** kuoli 2015.

Lokakuussa 2017 koontuivat Aino ja Juho

Äikiän lastenlapset Huittisten Nokkamäessä saunailtaan. Tilaisuudessa käytiin tilan rakentamiseen liittyviä vaiheita läpi Reinon ja Riston kertoillessa vuoden 1948 rakentamiseen ja uuteen kotiin liittyviä tapahtumia.

Kokoontumisen aikana otettiin myös serkuista valokuva ja he asettuivat suunnilleen samaan asentoon kuin 1972 otetussa valokuvassa, jossa mukana olivat vielä isovanhemmat Aino ja Juho Äikiä.

Kokoontumisen aikana päätettiin myös suorittaa yhteinen kotiseutumatka Vpl. Pyhäjärvelle. Matka toteutetaan 15.-17.6.2018 ja mukaan lähtee osallistujia muistakin sukuhaaroista.

Monet ovat jo käyneet useastikin entisellä kotiseu-

dulla, mutta mukana on ensikertalaisiakin. Matkanjohtajana toimii Riston ja Ailan poika **Hannu** ja vanhempaan väkeä edustavat mm. **Aila** ja **Risto Äikiä** sekä **Aimo Äikiä**. Mukaan otetaan tulkki.

Reino Äikiä ei enää jaksaa lähteä mukaan, mutta hän on luvannut laatia 10-20 kohdetta, jotka matkalaisien tulee paikallistaa ja kuvata. **Petri Äikiä** pahoittelee, ettei Venäjälle voi ottaa mukaan valokuvaushelikopteria, jolla hän tottuneesti voisi ottaa ilmasta käsin valokuvia.

Matkasta tehdään aikanaan valokuvien varustettu matkakertomus.

REINO ÄIKIÄ

Tilaa oma Pyhäjärvi-lehti

tai anna ystävälle ja sukulaiselle lahjaksi!

Tilaushinta vain 35 euroa vuosikerta, lehti ilmestyy joka kuukausi.

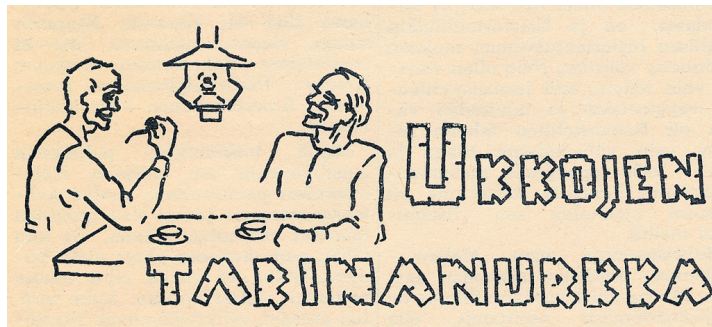
Soita p. 040 730 2622 tai tilaa internet-sivujemme kautta

Ostaisitko palan Karjalaa?

OSALLISTU ja osta pala KARJALAA: Sakkolan Hovinkylässä lahjoitusmaa talonpoikien muistomerkin viereinen tontti on myynnissä, 1200 neliötä. Perustettu group Hovinkylä aikoo hankkia tontin hintaan 15 700 euroa, hinnasta puuttuu vielä muutama tuhat euroa. Pääset osalliseksi tontista, vähimmäissijoitus on 100 e, ylärajaa ei ole määritetty. Tämä on ainutlaatuinen tilaisuus! Toimi nopeasti ja tee varaus: pitajaseura@rautu.fi Karjala takaisin -terveisin

MARKKU PAKSU
Ihastjärventie 29, 50970 Mikkeli
puh. 044 925 9765

Pääsiäisenä vuonna 1918

Tämä neljänkymmenen vuoden takainen lapsuuteni pääsiäinen oli siinä määrin erikoinen, että haluaisin sen kertoa lehtemme lukijoille.

Itäiseltä suunnalta kuului outoa ääntä, joka muistutti ns. ukkosin jyrinää, vaan sitä se ei ollut. Ilmanpaine oli niin kova, että ikkunanlasit helähtelivät.

Muistan äitini sanoneen: ”Herra Jumala, mitähän tästä tulee seuraamaan?”

Lähdin naapuriin. Saavutin tiellä pienen ryhmän nuoria miehiä (oman kylän poikia), näillä olivat valkoiset käsivarsinauhat. He lauloivat laulua, joka oli minulle aivan uusi ja sellainen se oli laulajillekin, koska paperikaistaleesta säikeisten sanoja kerrattiin.

Tulkoon tässä mainituksi, että nuo laulajat eivät olleet ”täynnä makeata viiniä”. Varmaankin he olivat täynnä jotakin muuta, joka oli minulle silloin vielä tuntematonta? Tämä tuntematon tekijä sai heidät laulamaan laulua, jonka nimi oli ”Jääkärien morsian”.

Menin tuon ryhmän mukana erääseen naapuritaloon, jossa nuo valkoisilla käsivarsinauhoilla varustetut nuoret miehet teki lähtövalmisteluja. (Olivat lomalla). He lähtivät sinne, mistä tuo ukonjyrinää muistuttava ääni kuului.

Jatkoin matkaani kylän keskustaan. Täällä minua kohtasi yllätys. Vanhempi veljeni ja eräs naapurin mies olivat siellä erikoistehtävissä.

He lähtivät kotona käymään ja luovuttivat tehtävänsä minulle ja naapurin pojalle. Kovin sekavin tuntein tämän tehtävän otin vastaan, en oikein tiennyt ollako ylpeä luottamuksesta, vaiko nyrpeämielinen tuosta tehtävästä.

Tämä tehtävä edellytti kantaa haulipyssyä olalla ja tuntemattomilta henkilöiltä vaatia ns. lupapapereita tarkastettavaksi. Jälkeenpäin olen ajatellut, että tiissä jouduin leikkimään ns. ”sotilaspojan osaa”.

Yllätys tuli tässäkin tehtävässä. Eräs mies ja nainen ajoivat mustalla hevosella eivätkä pysähtyneet, kun sanoimme ”seis”. Saimme kehoituksen eräältä isommalta pojalta: ”ampukaa”. Tätä käskyä emme heti noudattaneet. Kyseellinen poika tempasi haulikon kädestäni ja pamautti. Tästä oli seurauksena, että lukolaite aukesi ja ruudin kaasu työntyi ampujan kasvoille, vaan ei pahemmin käynyt. Eikä hevosmies vahingoittunut senkään vertaa, sillä piippu oli paljon sivulle suunnattu. Pian tämän ns. välikohtauksen jälkeen saimme luovuttaa tehtävän entisille miehille.

Tästä ensimmäisestä Pääsiäispäivästä olikin tullut niin paljon uutta osakseni, että oli sopiva aika lähteä kotiin.

Toinen Pääsiäispäivä valkeni samoissa merkeissä kuin ensimmäinenkin. Tuo ukkosin jyrinää muistuttava ääni kuului, kun aamulla heräsin.

Äitini ja isäni kertoivat, että samainen jyrinä on kuulunut läpi yön.

Sen lapsen vaistollakin huomasin, että ei ollut sitä pääsiäisen juhlan tuntua minunkaan kotonani, kuten

tavallisesti.

Minä lähdin taaskin kylään, ja nyt oli asiaa. M:lahden jäälle oli järjestetty hiihtokilpailut. Järjestäjänä oli, eräs kauppias (V:järven) kunnasta, sanottiin yleisnimityksellä, ”sotapakolaiseksi”.

Yllätykselliset oli nämäkin hiihdot. Pääsin toiselle palkinnolle ja rahaa tuli palkinnoksi. Tulkoon tässä kerrotuksi, että ilman erikoisuutta ei mennyt kyseellisen päivän iltapäiväkään. Tämä on kylläkin luonnollista, sen olen myöhemmin tullut käsittämään, että sellaista on laiha ihmiselämä, kehdestä hautaan.

Jokainen minuutti, tunti ja vuorokausi tuopi aina uutta tullessaan, vaan mitä, sitä emme kukaan ennakolta tiedä, sillä se on meiltä salattu? Eräässä A. M. talossa oli hartaustilaisuus ja sinnehen sitä minäkin menin.

Oltiin sisällä ja kuunneltiin vakavahenkistä puhetta, jota puhuja piti.

Sekä ottaen huomioon sen ajan, jota elimme, olivat ihmiset varmaankin herkempiä kuulemaan sanan julistusta, koska tupa oli kuulijakuntaa melkein täynnä. Oltiin sisällä ja käytiin ulkona.

Täällä ulkona käydessämme huomioni kiintyi aittarakennuksen alla olevaan peltipurkkiin. Se kun kyseellinen talo tiedettiin raharikkaaksi taloksi, niin sanoin toisille pojille: ”Tarkastetaan tuo purkki, vaikka siinä olisi kultaa”.

Otimme purkin, kansi auki ja sisältö esille. Oikein arvasin, arvopapereita, lompakon puolikas täynnä viidensadan seteleitä ja housuntaskullinen melkein täynnä kultarahoja. Olihan siinä

”Tarkastetaan tuo purkki, vaikka siinä olisi kultaa”

pikkupojilla ihmettelmistä. Ei kukaan sanonut aikaisemmin sellaista rahasummaa käsissään pidelleen. Hetken katseltuamme tuota aarretta pistimme ne purkkiin, ja yksi pojista tekemään ilmoitusta isännälle.

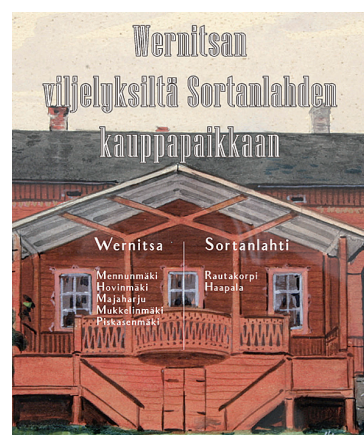
Jonkin ajan kuluttua, kun emäntä ja isäntä saapuivat löytöpaikalle, he sanoivat: ”Nämä rahat oli meiltä varastettu, ja nyt ne ovat löytyneet”.

Miten lieneekään kyseelliset rahat romukasaan ja tienvarteen joutuneet, sitä en tiedä, mutta varmaankin ne tämän löydön kautta joutuivat oikeille omistajille.

V. LUUKKANEN

Vpl Pyhäjärvi lehden numerosta 4/1958

Mauri Hauhia

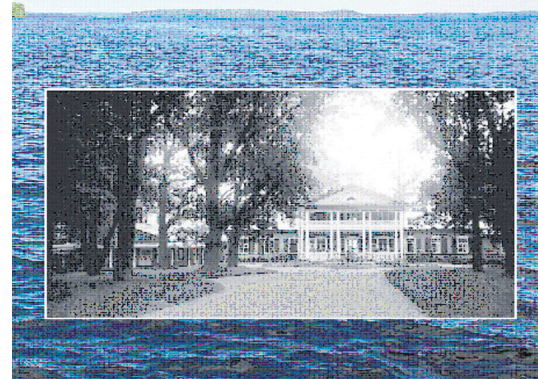
WERNITSAN VILJELYKSILTÄ SORTANLAHDEN KAUPPAPAIKKAAN

Kyläkirja kertoo Vpl. Pyhäjärven Wernitsan, Sortanlahden, Haapalan ja Rautakorven kylähistoriaa. Tarinoiden tukena selkeät karttalehdet.

Hinta 40 euroa + postitus ja pakkaus.
Kirjan toimittanut Ikaalisten Karjalaseura
Yhteystiedot, puh. 040 734 28 65 /
sähköposti, lea.jokinen@ippnet.fi

Taubilan kartano

- lahjoitusmaakaudesta Fazerin aikaan

Hyvä lahjavinkki:
hanki lahjaksi uutuuskirja
sukulaisille ja ystäville, muista
myös äitiä ja isoäitiä!

Taubilan kartano –
lahjoitusmaakaudesta Fazerin aikaan
176 sivus n. 150 valokuvaa koko B5
Hinta vain 30 euroa + läh. kulut.

Lisätietoa ja tilaukset:
taubila@pp.inet.fi tai 040 021 3369
seija.jokinen@netti.fi tai 040 835 5820
Noudettavissa myös hallituksen jäseniltä
ilman lähetyskuluja.
Sekä <http://vpl-pyhajarvi.fi> kirjapuoti.
Vpl Pyhäjärvi-Seura.

SUVANNON SEUTU 1917-1921

elämää ja ihmiskohtaloita

Hanki historiaa
kertova teos,
tämä on myös
arvokas lahja!

Elämää ja ihmiskohtaloita vuosilta 1917-1921

Kotisivut osoitteessa:
www.karjalanliitto.fi/vplpyhajarvisaatio

vpl. **Pyhäjärvi**

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön adressit

Adressit:
Karjalanneito, Pyhäjärven kirkon alttaritaulu, Kullerot, Valoisa polku ja Iiris. Adressi sisältää kaksi tai useampia sisälehtivaihtoehtoja, joista voi valita sopivimman ja poistaa ylimääräiset. Hinta 12 euroa kappale + postituskulut.

Tilaukset:
Pirjo Kiiala,
puh. 044 281 5047
tai pirjo.kiiala@gmail.com.

Muistojen järvi -DVD:stä on otettu toinen lisäpainos. DVD julkaistiin v. 2007. Uuteen painokseen v. 2011 lisättiin Kaarina Pärssisen kirjoittama esite. Levyä voi ostaa seuran tilaisuuksissa tai tilata Kaisa-Liisa Korhonselta. Hinta on 20e / kpl.

Vpl. Pyhäjärvi -tuotteita edullisesti lahjaksi ja omaan käyttöön

Hanki nyt **vaakunapaita**, jota saatavana jälleen kaikissa pohjaväreissä valkoinen, helmenharmaa ja musta. Tuote, juuristamme kertova Vpl. Pyhäjärven vaakunapaita, sopii esim. lahjaksi ja asukseksi tuleville kotiseutumatkailijoille, vaikka koko ryhmälle. Aidon värisellä Vpl. Pyhäjärven vaakunan kuvalla ja tekstillä PYHÄJÄRVI VPL varustettua erittäin hyvälaatuista T-paitaa löytyy valkoisissa ja mustissa sekä V- että pyöreällä kaula-aukolla, mutta helmenharmaissa vain pyöreäaukkoisena. Koot S, M, L, XL hinta 15 e/kpl ja isommat koot XXL ja XXXL 20 e/kpl. Mustia V-aukkoisia vain muutama iso koko jäljellä.

Dokumenttielokuva Muistojen järvi vuosilta 1939-44 Pyhäjärvellä, mukana liuskan seloste elokuvasta, DVD:n hinta 20 e/kpl.

Seuran uusi 60-vuotishistoriikki (2017) saatavana hintaan 20 eur/kpl, 50-vuotishistoriikki 5 euroa, yht. 25 euroa.

Postitettaessa lähetysiin lisätään postituskulut. Tilaukset ja tiedustelut toistaiseksi ainoastaan Kaisa-Liisa Korhonen 050-590 5433, e-mail kaisaliisa.korhonen@kolumbus.fi

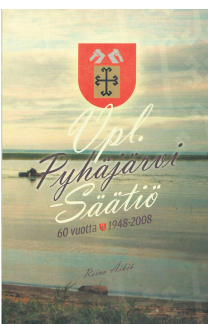
Vpl. Pyhäjärvi-seura ry

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiöltä tuotteita itselle tai lahjaksi:

Pyhäjärvi-kirja
350 s. Reino O. Kukko – Kaarle Viika, 1989.
Historiaa sanoin ja kuvin, sekä murrenasto selityksineen.
Hinta 25 euroa.

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön 60-vuotishistoriikki
136 s. Reino Äikiä, 2008.
Runsaasti kuvia ja muisteluja säätiön alkuajoilta ja eri paikkakunnilla pidetyistä Pyhäjärvi-juhlista ja muista pyhäjärveläisten tapahtumista.
Hinta 20 euroa.

Suvannon seutu 1917-1921, elämää ja ihmiskohtaloita
336 s.
Suvannon seudun paikallishistorian työryhmä, 2015.
Hinta 40 euroa.

Vpl. Pyhäjärvi-pöytästandaari
Suunnittelu Kaarle Viika, 1963. Hinta 42 euroa.

Vpl. Pyhäjärvi-isännänviiri
Koko 45x400 cm.
Suunnittelu Kaarle Viika, 1992. Hinta 75 euroa.

Hintoihin lisätään postituskulut.

Tilaukset ja lisätiedot
Pirjo Kiiala,
puh. 044 281 5047 tai
[pirjo.kiiala\(at\)gmail.com](mailto:pirjo.kiiala(at)gmail.com).

Mistä löydän hyvät lahjat?

Tässä vihjeet: Hanki kirjapari **Kaunista Vpl Pyhäjärveä**, osat I ja II. Yhteensä 736 sivua ja 1750 kuvaa. Koko A4. Hinta vain 95 euroa + läh. kulut.

Suvannon seutu 1917-1921 elämää ja ihmiskohtaloita 335 sivua. Hinta vain 40 euroa + läh. kulut.

Lisätietoja ja tilaukset:
taubila@pp.inet.fi tai 040 021 3369
seija.jokinen@netti.fi tai 040 835 5820
Noudettavissa myös johtokunnan jäseniltä ilman lähetyskuluja.
Sekä <http://vpl-pyharvi.fi> kirjaapuoti.

TAPAHTUMAKALENTERI

Vpl Pyhäkylä-Seura pitää kevätkokouksen Kinnalan Koukulla la. 21.4.2018. Aloitamme ruokailulla klo 11.30. Ruuasta perimme 20 euroa henkilö. Fazer osti Taubilan 100 vuotta sitten ja seuramme täyttää 20 vuotta, on siis aihetta pieneen juhlaan. Ohjelmaa, arpajaiset. Ilmoitathan tulosi heti Mauri Hauhia puh. 040 0213369 tai sähköposti taubila@pp.inet.fi Seija Jokinen puh. 040 8355820 tai sähköposti seija.jokinen@netti.fi Löydät tietoa myös netistä <http://vpl-pyharvi.fi/tapahtumakalenteri>

Lahden seudun Vpl Pyhäjärvi-kerhon toukokuun kokoukseen on torstaina 3.5.2018 klo 13.00 Lahdessa Ravintola Wanhassa Herrassa, Laaksokatu 17. Tervetuloa!

Pärssisen sukuseuran sukutapaaminen ja sääntömääräinen sukkokokous järjestetään 5. toukokuuta 2018 klo 9 alkaen, varsinainen kokous klo 13 alkaen. Paikkana Kinnalan Koukku, os. Haapaniementie 21, 38300 Sastamala. Ilm.maksu 38/20 euroa seuran tilille sekä Eija. Herlevi@gmail.com tai 040 5744 582. Kokouksen puh. (03) 513 5493 tai 050 401 1006.

Tampereen Seudun VPL Pyhäjärvi-kerhon 19.5.2018 retkisuunnitelmaan on tullut muutos, koska Roineen kierros ei toteudu. Sen sijaan lähdetään Näsijärven kierrokselle Vanhalta kirkolta klo 9 Näsijärven länsireunaa myötäillen Kurun kautta Virroille. Lounas on Perinnekylässä. Nähdään Kulttuurimatkaikeskus Wanha Tehdas Virtain Killinkoskella. Paluu järven itäreunaa myötäillen Ruoveden kautta Teiskoon ja Tampereelle. Yhdeksän tuntia kestäväällä opastetulla kierroksella on edellä mainittujen lisäksi paljon muuta kuultavaa ja katsottavaa. Ota mukaan myös ystäväsi. Ilmoittautumiset ja lisätiedot sihteeri Pirjo Kiiala puh. 044 2815 047.

Kerho jää sitten kesätaulle ja kokoontuu jälleen maanantaina syyskuun 3. päivänä klo 12.

4.6. Karjalanpuistossa Tampereen Kalevassa Muisto elää -patsaalla Karjalaisseurojen yhteinen tapahtumatukio, jonka järjestelystä vastaa tänä vuonna Tampereen Karjala-seura.

Vanhoja Vpl. Pyhäjärvi-lehtiä voit katsella netistä kotisivuiltamme.

Hyvää äitiepäivää 13. toukokuuta!

Seuraava Pyhäjärvi-lehti
ilmestyy toukokuussa 2018 Aineistot
toimitukseen viimeistään **11.5.** mennessä, kiitos!

vpl. Pyhäjärvi

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö sr
Kotisivut: www.karjalanliitto.fi/vplpyharvisaatio

VPL.PYHÄJÄRVI-SÄÄTIÖ

Päätoimittaja:
Marjo Ristilä-Toikka
Korpimetsontie 16
37570 Lempäälä
puh. 040 730 2622
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Toimitusneuvosto:
Tarja Kopalainen, Pertti Hakanen, Mauri Hauhia, Kirsti Naskali, Esko Pulakka, Markku Pärssinen ja Marjo Ristilä-Toikka.

Toimituksella on oikeus lyhentää ja muokata lehteen lähetettyä aineistoa.

Tilaukset, jakeluhäiriöt ja osoitteenmuutokset:
Toimitus, päätoimittaja Korpimetsontie, Lempäälä kts. yhteystiedot vierestä

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön asiamies
Kirsti Naskali
Miharintie 312
37200 Siuro
puh. 040 719 2692
kirsti.naskali@gmail.com

Sivunvalmistus:
Marjo Ristilä-Toikka

Painopaikka:
Botnia-Print Oy
Kokkola

Lehden vuosikerran tilaushinta 35 euroa

Ilmoitushinnat (pmm): kuolinilmoitukset.....0,70 e
tekstissä.....0,80 e
pienin ilmoitus.....20 e
Hintoihin lisätään alv. 24%